

ΔΕΚΑ ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Γρίπη των πτηνών

Σημαντικότερα γεγονότα

- Η γρίπη των πτηνών του τύπου H5N1 είναι μια νόσος που προσβάλλει σήμερα τα πτηνά σε πολλά μέρη του κόσμου. Προς το παρόν, τα περισσότερα πτηνά που έχουν προσβληθεί στην ΕΕ είναι άγρια υδρόβια πτηνά, όπως κύκνοι και πάπιες.
- Ο ιός H5N1, ο οποίος προκαλεί αυτή τη νόσο των ζώων, δεν μεταδίδεται εύκολα από τα πτηνά στον άνθρωπο.
- Τα άτομα που έχουν μολυνθεί σε άλλα μέρη του κόσμου είχαν έρθει σε άμεση επαφή με ζώντα ή νεκρά μολυσμένα πτηνά, κυρίως οικόσιτα πουλερικά.
- Δεδομένου ότι η επιδημία προσβάλλει τα άγρια πτηνά, μπορεί να συνεχίσει να πλήττει διάφορες περιοχές της ΕΕ τους επόμενους μήνες. Θα πρέπει συνεπώς να συνηθίσουμε στην ιδέα ότι θα εμφανίζονται περιοδικά κρούσματα σε πτηνά.
- Η νόσος μπορεί να μεταδοθεί σε ορισμένες περιπτώσεις από τα πτηνά σε άλλα ζώα, όπως οι γάτες. Όταν στις περιοχές όπου εντοπίζονται μολυσμένα πτηνά λαμβάνονται τα συνήθη μέτρα προφύλαξης, δεν αυξάνεται σημαντικά ο κίνδυνος για τον άνθρωπο.
- Στην ΕΕ έχουν θεσπιστεί πολύ αυστηρά κτηνιατρικά μέτρα. Σκοπός τους είναι η πρόληψη της εξάπλωσης του ιού από άγρια πτηνά σε πουλερικά και ο περιορισμός των ενδεχόμενων κρουσμάτων στα πουλερικά.
- Καθορίστηκαν προσωρινές ζώνες προστασίας και επιτήρησης σε περιοχές όπου βρέθηκαν μολυσμένα πτηνά. Στις ζώνες αυτές περιορίζονται οι μετακινήσεις ζώντων ζώων, τα πουλερικά παραμένουν σε κλειστούς χώρους και παρακολουθούνται στενά, εφαρμόζονται δε αυστηρά μέτρα απολύμανσης.
- Θεσπίστηκαν επίσης πολύ συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των οικόσιτων πουλερικών και για να αποφευχθεί η είσοδος μολυσμένων πτηνών στην τροφική αλυσίδα.
- Σε κάθε περίπτωση, όταν το κρέας και τα αυγά είναι μαγειρεμένα καλά εξασφαλίζεται ότι είναι απαλλαγμένα από τον ιό.
- Ο κίνδυνος μετάδοσης του ιού H5N1 στον πληθυσμό από ζώντα ζώα ή από προϊόντα πουλερικών είναι πολύ μικρός και δεν υπάρχει λόγος αλλαγής των διατροφικών συνηθειών ή των σχεδίων για ταξίδια.

Κατανάλωση προϊόντων πουλερικών

- Η κατανάλωση πουλερικών – κρέατος ή αυγών – τα οποία αγοράζετε σε καταστήματα στην ΕΕ είναι ασφαλής. Αυτό οφείλεται στο ότι εφαρμόζονται αυστηρά μέτρα για την ασφάλεια των τροφίμων και κτηνιατρικά μέτρα για την πρόληψη της εισαγωγής στην τροφική αλυσίδα κρέατος ή αυγών ζώων που έχουν προσβληθεί από τη νόσο.
- Η διάθεση στην αγορά της ΕΕ προϊόντων πουλερικών από ζώνες προστασίας και επιτήρησης (όπου εντοπίστηκαν μολυσμένα πτηνά) επιτρέπεται μόνο ύστερα από αυστηρούς κτηνιατρικούς ελέγχους. Οι εισαγωγές από τρίτες χώρες που έχουν προσβληθεί απαγορεύονται.
- Σε περίπτωση κρούσματος σε πτηνοτροφείο, ολόκληρο το σμήνος θανατώνεται και καταστρέφεται αμέσως. Το κρέας και τα αυγά που παράγονται σε αυτά τα πτηνοτροφεία πρέπει επίσης να καταστρέφονται.
- Ακόμη και στην πολύ απίθανη περίπτωση παρουσίας του ιού σε κρέας ή αυγά που πωλούνται στην ΕΕ, το καλό μαγείρεμα καταστρέφει το ιό, με αποτέλεσμα να μην παρουσιάζουν τα προϊόντα αυτά κανένα κίνδυνο.
- Το κρέας που προέρχεται από εμβολιασμένα πουλερικά δεν είναι επικίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία, επειδή ο ιός που χρησιμοποιείται στο εμβόλιο είναι αδρανοποιημένος και δεν μπορεί να πολλαπλασιαστεί.

Ομάδες κινδύνου

- Τα άτομα που εκτρέφουν πτηνά, όπως κοτόπουλα, πάπιες και χήνες, κοντά στο χώρο κατοικίας τους δεν χρειάζεται να ανησυχούν υπερβολικά, αλλά πρέπει να γνωρίζουν τον κίνδυνο. Συγκεκριμένα, πρέπει:
 - Να ακολουθούν τις οδηγίες των τοπικών κτηνιατρικών αρχών, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη παροχής τροφής και νερού στα πτηνά σε κλειστούς χώρους και την παραμονή των πουλερικών σε κλειστούς χώρους στις περιοχές κινδύνου.
 - Να ενημερώνουν τις αρχές εάν διαπιστώνουν οποιοδήποτε ασυνήθιστα υψηλό αριθμό θανάτων άγριων πτηνών ή ασυνήθιστα υψηλό αριθμό θανάτων στα πτηνά τους. Στην περίπτωση αυτή, δεν πρέπει να αγγίζουν τα νεκρά ή άρρωστα πτηνά.
 - Να κρατούν τα πτηνά έξω από την κατοικία τους και να ακολουθούν αυστηρά τους κανόνες υγιεινής, και ιδίως το πλύσιμο των χεριών με σαπούνι μετά από κάθε επαφή με πτηνά ή περιπτώματα πτηνών.

- Να αποτρέπουν τα παιδιά τους να παίζουν με πτηνά και να τα μάθουν όταν βλέπουν άρρωστα ή νεκρά πτηνά να ενημερώνουν έναν ενήλικα.
- Να βεβαιώνονται ότι τα παιδιά κατανοούν τους βασικούς κανόνες υγιεινής.
- Ποτέ να μην σφάζουν ή καταναλώνουν άρρωστα ή ετοιμοθάνατα πτηνά, επειδή αυτό μπορεί να συνεπάγεται μεγαλύτερο κίνδυνο.
- Άλλα άτομα που έρχονται τακτικά σε επαφή με πουλερικά (π.χ. εργαζόμενοι σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις, κτηνίατροι) ή με άγρια πτηνά (π.χ. κυνηγοί, παρατηρητές πτηνών) πρέπει επίσης να γνωρίζουν τους κινδύνους και να λαμβάνουν μέτρα προφύλαξης.
- Το ΕΚΠΕΝ εκπόνησε λεπτομερή οδηγό για την προστασία των ευάλωτων ατόμων και εκείνων που ζουν ή εργάζονται σε περιοχές όπου έχουν βρεθεί μολυσμένα πτηνά. Οι εθνικές αρχές μπορούν να δώσουν συμβουλές αν υπάρχουν ερωτήσεις.

Υπόλοιπος πληθυσμός

- Τα άτομα που δεν ανήκουν στις προαναφερόμενες ομάδες είναι πολύ απίθανο να έρθουν σε επαφή με μολυσμένα πτηνά.
- Εάν αυτό συμβεί, αρκεί να ληφθούν τα παρακάτω εύλογα μέτρα προφύλαξης:
 - Μην αγγίζετε άρρωστα ή νεκρά άγρια πτηνά ή πουλερικά και ενημερώστε τις τοπικές κτηνιατρικές αρχές σε περίπτωση που διαπιστώσετε ύποπτο αριθμό νεκρών ή άρρωστων πτηνών.
 - Ακολουθήστε τους συνήθεις κανόνες υγιεινής - π.χ. πλύσιμο των χεριών με σαπούνι μετά την επαφή με τα πτηνά ή τα περιττώματά τους.
- Σε περίπτωση κρούσματος γρίπης των πτηνών υψηλής παθογονικότητας σε πτηνά στην περιοχή σας:
 - Οι εθνικές αρχές μπορεί να επιβάλουν προσωρινούς περιορισμούς στις μετακινήσεις πουλερικών και να απαγορεύσουν την πρόσβαση του κοινού σε ορισμένες τοποθεσίες. Είναι σημαντικό να ακολουθήσετε τις οδηγίες αυτές, επειδή ο σκοπός τους είναι να σταματήσουν την εξάπλωση του ιού.
 - Στις εν λόγω περιοχές οι γάτες συντροφιάς πρέπει να παραμείνουν σε κλειστούς χώρους ώστε να αποφευχθεί η επαφή τους με μολυσμένα πτηνά ή τα περιττώματά τους, καθώς και η μεταφορά του ιού με τα πόδια τους και η μόλυνσή τους.

Ταξίδια

- Υπάρχει μικρός ή κανένας κίνδυνος λόγω ταξιδιών εκτός της ΕΕ ή σε περιοχές της ΕΕ όπου εμφανίστηκαν κρούσματα της γρίπης των πτηνών, υπό την προϋπόθεση ότι αποφεύγετε τις επισκέψεις σε πτηνοτροφεία ή αγορές πτηνών και εφαρμόζετε τα μέτρα προφύλαξης που περιγράφονται παραπάνω, όπως αναφέρεται στον οδηγό του ΕΚΠΕΝ.

Πανδημία ανθρώπινης γρίπης

- Δεν γνωρίζουμε πότε θα συμβεί η επόμενη πανδημία (π.χ. ευρεία και σοβαρή επιδημία σε παγκόσμια κλίμακα ενός νέου ιού της ανθρώπινης γρίπης) ή ποιος ιός θα την προκαλέσει. Μια πιθανή περίπτωση είναι η εξέλιξη ή μετάλλαξη της γρίπης των πτηνών H5N1 σε μορφή ανθρώπινης γρίπης.
- Προς το παρόν, ο ιός στον οποίο οφείλεται η γρίπη των πτηνών (H5N1) δεν μεταδίδεται εύκολα από άνθρωπο σε άνθρωπο.
- Κατά τον 20ό αιώνα συνέβησαν τρεις πανδημίες – την περίοδο 1918-1920, το 1957 και το 1968. Οι εμπειρογνώμονες προειδοποιούν ότι μια άλλη πανδημία μπορεί να συμβεί οποιαδήποτε στιγμή. Κατά συνέπεια, η ΕΕ και οι κυβερνήσεις της, η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών προετοιμάζονται για το ενδεχόμενο αυτό.
- Ο εμβολιασμός κατά της εποχιακής γρίπης δεν θα προστατέψει τους ανθρώπους από τον πιθανό νέο (ακόμη άγνωστο) πανδημικό ιό, δεδομένου ότι κάθε εμβόλιο γρίπης προστατεύει από έναν συγκεκριμένο ιό.
- Η ΕΕ και οι εθνικές δημόσιες αρχές έχουν προετοιμάσει σχέδια έκτακτης ανάγκης για την περίπτωση πανδημίας ανθρώπινης γρίπης, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν ταχύτατα τις συνέπειες στην υγεία. Τα σχέδια αυτά προβλέπουν μέτρα όπως παροχή συμβουλών για τη δημόσια υγεία (έγκαιρη απομόνωση και χρήση μάσκας), διάθεση αντιιικών φαρμάκων, ανάπτυξη εμβολίων, έκτακτα μέτρα στα συστήματα υγειονομικής περιθαλψής, διεθνής συντονισμός κ.τ.λ.